

Stab Kanslienheten

Sala kommuns yttrande över promemorian En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter M2021/02118

YTTRANDE

Förslaget syftar till att möjliggöra en högre grad av återvinning genom fastighetsnära förpackningsinsamling och en samlad hantering av övrigt avfall, matavfall och förpackningar. Promemorian *En förbättrad förpackningsinsamling – nya roller för kommuner och producenter* är helt i linje med Avfallsplanen med fokus på fastighetsnära insamling för att kunna återvinna mer av materialet och då behöver det vara enkelt.

Ökad andel avfall som går till återvinning innebär också en kostnadsbesparing för kommunen, då kostnaden för förbränningen samtidigt minskar. Vi vet att restavfallet svämmar över av förpackningar så som systemet är utformat idag.

Kommunens grundinställning till förslagen i promemorian är därför positiv men precis som både Avfall Sverige och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har påtalat i sina remissvar finns en del frågetecken att reda ut innan vi ser att förslaget är möjligt att praktiskt genomföra inom tidsramen som är 2024-2026.

SKR har i sitt yttrande avstyrkt förslaget då man bedömer att garanti för kostnadstäckning för kommunerna saknas samt att man bedömer att tiden för genomförande är för knapp. Sala kommuns ställningstagande blir också att, med hänvisning till den ovan nämnda utevaron av garantier för kostnadstäckning och snäva tidplanen, avstyrka förslaget.

Även Avfall Sverige påtalar i sitt yttrande den begränsade tidplanen och att den inte är tillräcklig. Tidplanen kan vara möjlig men kräver då stor insats och den satsningen kanske inte är möjlig att göra hos kommunen om man inte först har en garanterad kostnadstäckning. Den här förändringen behöver genomföras och efter många års utredningar behöver vi komma till ett beslut men det krävs en kraftsamling och flexibilitet för kommunerna ska kunna axla ansvaret.

Samtidigt som tidsramen för genomförande är tydlig är som sagt finansieringsmodellen desto diffusare och det är Naturvårdverket som ska sätta ramarna. Det gör att kommunerna och producenterna (som fortsatt ska ta kostnaderna för hanteringen) får en tredje part in i kommande förhandlingar vilket

är positivt men förutsägbarheten minskar samtidigt. Åtminstone i de tidiga skedena men det är också där som kommunerna behöver göra det stora jobbet, lägga ned resurser och genomföra nödvändiga investeringar i omställningen. Ett förslag från kommunen är att istället ge kommunerna en startpeng inför det praktiska genomförandet, för att komma igång. De ekonomiska ramarna styr vad pengarna räcker till och kommunen behöver bedöma detta i förhand för att sätta rätt ambitionsnivå alternativt ta beslut om att medel ska skjutas till via andra medel. I det sammanhanget behöver kommunen tydliga regler att luta sig emot om huruvida det är tillåtet att välja en högre servicenivå än den som producenterna är villiga att finansiera.

Mer detaljstyrt i promemorian är hur kommunerna ska samla in förpackningarna. Vilket kommunen istället önskar större flexibilitet kring så att kommunen ges möjlighet och förtroendet att anpassa insamlingslösningar utifrån de lokala förutsättningarna. Vi tror att kommunen sitter på lösningarna mer än vad Naturvårdsverket och producenterna gör, fokus för styrningen borde därför vara att tillse att mängden förpackningar från producenterna minskar samt att återvinningen av de förpackningar som sedan kvarstår ökar, inte specifikt hur förpackningarna samlas in. Ska kommunerna nu enligt förslaget överta ansvaret för insamlingen, ge kommunerna vii möjlighet till flexibilitet kring tillvägagångssättet.

Grundtanken att införa en samlad hantering av hushållsavfall och förpackningar är dock, bedömer vi, en väl avvägd strategi från miljödepartementet och regeringen för att öka återvinningsgraden. Den principen har också tillämpats inom Sala kommun sedan länge. Något unikt för Sala är detta system med de så kallade Omstarterna som är ett väl etablerat system som är omtyckt bland invånarna och håller bra kvalitet. Kommunen tror därför på att utveckla detta system och vill inte se att ett nytt regelverk sätter stopp för sådana lokala lösningar genom att inte ge utrymme för tillräcklig flexibilitet. En annan lokal lösning kan vara samarbete med föreningsliv, som kommunen vill lyfta fram då vi har en levande landsbygd och engagerade föreningar.

En stor förändring med förslaget är förpackningsinsamling på allmänna platser som en del av gaturenhållningen. Det här kommer få konsekvenser för kommunens hantering som idag inte är taxeberättigad. Vi önskar ett förtygligande om hur producenterna ska finansiera den här insamlingen och vilka krav man kommer att ställa på kvalitén på de utsorterade förpackningarna från parker och andra utomhusmiljöer.

Vi ser även konsekvenser för våra tillsynsmyndigheter med ökad belastning vad gäller bygglov att hantera för utbyggnad av återvinningsstationer exempelvis. Tillsynsbehovet hos miljöenheten bedöms också öka, i vart fall i inledande skeden både för att hantera dispensansökningar, genomföra bedömningar kring vad som kan räknas som fastighetsnära insamling samt klagomål gällande nedskräpning, dumpning och buller.